

KURYER LITEWSKI

Wilnie w Piątek dnia 7 Września r. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

We środę, dnia 5 t. m., jako w dzień Wysockich Imienin NAYJAŚNIEYSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI ELŻBIETY ALEXIEJEWNY, zrana odprawiono się nabożeństwo we wszystkich kościołach i spiewane było *Te Deum Laudamus*. Wieczorem miasto całe było oświecone.

FRANCYA.

Paryż, dnia 25 sierpnia
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Ministrowie Chateaubriand, Peyronnet i marszałek Xiążę Belluno, pracowali z Królem Jmcią w przedmiocie interessów zagranicznych i wojny.

Dziennik *Gwiazda* donosi z *Aix*, pod d. 17 b. m.: „Stojąca tu kompania wołytyzerów 45go pólku, wyszła dziś rano do *Hospitalet*, z kąd, jak słysząc, uda się na rozpoznanie gór między *Andorra* i doliną *Carol*, gdzie od kilku dni snują się bandy gierillasów konstytucyjnych, i biorą okup od przejeżdżających. Dziś po południu wyszły ztąd także pozostałe dwie kompanie do *Merens* i *Hospitalet*, a gwardya narodowa odbywa służbę. Przyczyną tego wyyscia są zapewne wiadomości z *Cerdania*. Mieszkaniec tameczny, który przybył z *la Tour de Carol*, oświadczył, iż konstytucyoniści są w *Bagna*, co przynajmniej zdaje się być za-wczesnem. Gdy się dowiedziano, iż *Milans* i *Llobera*, pobici przez marszałka *Moncey*, zwrócili się ku *Urgelowi*, natychmiast waleczna nasza gwardya narodowa departamentowa, połączwszy się z celnikami i batalionem 51go pólku, ruszyła na granicę *Cerdanii* francuskiej, gdzie się już mieszkańcy uzbroili i zebraли z okrzykami: *Niech żyje Król!*”

Czytamy w tymże dzienniku *Gwiazda*, iż nasz minister interessów zagranicznych napisał do kardynała arcy-biskupa tuluskiego, donosząc mu urzędownie, iż wkrótce okoliczności, z powodu choroby Ojca ś. wymagać mogą bytności jego w *Rzymie*.

Donoszą z *Nismes* pod d. 12 b. m., iż wysłano woysko przeciwko handzie niejakiego *Roque*, złożoney ze 30 lub 40 ludzi.

Wrażenie, jakie w Paryżu sprawił artykuł, umieszczony w dzienniku *Biała Chorągiew*, wychwalający bohaterkie dzieła jenerała *Donnadieu*, a uwłaczający marszałkowi *Moncey*, rozciągnęło się do woyska w *Katalonii*, i skłoniło officerów do oświadczenia marszałkowi swego gniewu za taki postępek. Marszałek napisał do ministra wojny, przypominając mu, iż wyobrażenie, jakie przed rozpoczęciem wojny mieli o jenerale *Donnadieu*, zupełnie się ziściło. Dodał atoli, iż gdyby konieczne jenerała tego obciano zostawić przy woysku, nie przestałby obchodzić się z nim podług stopnia. Minister wojny przesłał to pismo do rady ministrów.

Towarzystwo umiejętności wyznaczyło 2 nagrody po 1,500 franków, za napisanie najlepszych wierszy o woysku francuskim w Hiszpanii, i mowy o zaletach prawości. Pisma te mają być nadane do d. 1 kwietnia w roku przyszłym 1824.

Taż gazeta donosi z *Bajonny* pod d. 16 sierpnia: Znaczny oddział woyska francuskiego udał

się z *Pampeluny* do *Arragonii*. Jazda 5go korpusu woyska, pod dowództwem marszałka *Lauriston*, złożona z 7go pólku huzarów i 3go strzelców konnych, wyszła ztąd d. 7 b. m. do *Biskai*; pólki piechoty, przeznaczone do tego korpusu, udały się do *Perpignan*.

Miasto tuteysze, w którym długi czas nie było woyska, ma teraz dosyć liczną osadę. Półk gty lekkiej piechoty i 3osty liniowej, które miały ciągnąć do Hiszpanii, odebrały rozkaz, aby się tu zatrzymały.

Gierillasy z *Cerdagne* poymali dwóch ludzi z *Porte* w górach, oddzielających dolinę *Andorre* od doliny *Carol*; jednego z nich wkrótce puścili, a od drugiego żądali okupu 1000 piastrow.

Dnia 30. Dzisieyszy Dziennik Rozpraw umieścił list z portu *Santa-Maria* pod d. 19 b. m., przywieziony przez nadzwyczajnego gońca. „Xiążę *Angouleme* założył tu główną kwaterę; zadowolony go rozporządzenia, uczynione dotąd pod *Kadyzem*. Posiłki, które sprowadził, powiększą skuteczność działań przeciwko tej twierdzy. Jenerał *Vincent*, dowodzący woyskiem drugiego korpusu, pozostał w *Mureji*, udał się d. 7 b. m. do *Kartagenie*, z kąd osada uczyniła wycieczkę. Nieprzyjaciel poniosłszy znaczną stratę, musiał wkrótce wrócić do twierdzy. Od czasu, jak rozkazy jenerała *Ballasteros* posłano dowódcom w *Kartagenie* i *Alikancie*, reszta woyska udaje się na wyznaczone sobie stanowiska. Półki z *Almanza*, *Santjago* i t. d., któremi jenerał *Zayas* dowodził, przyłączyły się do woyska drugiego korpusu. Główna kwatera Hrabiego *Molitor* jest ciągle w *Grenadzie*; jenerał *Foissac-Latour* zajmuje *Andujar* i *Kordowę*.”

W tymże Dzienniku czytamy drugi następujący list z portu *Santa-Maria* pod d. 20 b. m.: „Pan *la Hitte* nie chciał powierzyć ministrom Stanow (hiszpańskich) listu, z którym Xiążę naczelny wódz posłał go do Króla. Oddał go na ręce dowódcy woyska. Sądzą powszechnie, iż obawa strzelania, która po zajęciu *Trocadero* łatwo nastąpić może, nada przewagę stronnictwu, które chce podlegać Królowi. Dziś spodziewamy się przybycia dywizyi, która Xięciu *Angouleme* towarzyszyła z *Madrytu* do *Kadyzu*. Donoszą o przybyciu tu statków wojennych, które krążyły pod *Korunną*.”

Perpignan dnia 19 sierpnia.

(z *teyże gazety*.)

Xiążę *Trigola*, proboszcz z *Blancs*, stracony d. 15 b. m. w *Barcellona*, został uwiezionym jeszcze w listopadzie r. 1821. Z początku zaprowadzono go do *Girony*, potem do *Figueras*, a nakoniec do *Barcellona*, gdzie po zotomiesięcznem cierpieniu, sąd wojenny skazał go na śmierć.

HISZPANJA.

Madryt dnia 18 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Rejencya ciągle uwalnia z więzienia osoby osadzone za zdania polityczne.

Dziś rano nadeszła tu wiadomości, iż po kapitulacyi jenerała *Zayas*, władze konstytucyjne w *Maladze* siadły na okręta i popłynęły. Rojaliści w imieniu Rejencyi miasto zajęli.

Minister spraw zagranicznych, *Don Victor Saez* ogłosił notę, z której się okazuje, iż poseł francuski wystawił rejencyi nieprzyzwoitości, ztąd pochodzące, że wszystkie władze, a nawet zwierzchności miejscowe wydają pasporta do Francyi. Postanowiono temu zaradzić.

Jeneralny kapitan tutejszy *Campo Sagrado*, namienia w rozkazie dziennym, wydanym d. 14 b. m., o rozwiązłości kilku oficerów i żołnierzy, którzy cisną się do kawiarni i domów zajezdnych, wszystkiego bezpłatnie wymagają, i pozwalają sobie tego, czego żołnierz, kochający honor, i człowiek dobrze wychowany, nigdy nieuczynił. Zaleca wojskowym, aby innym obywatelom stolicy, dawali przykład uszanowania dla praw.

Kordowa dnia 12 sierpnia.

(z teyże gazety.)

Niemozna sobie wystawić, jak mężni wojownicy francuscy, są przywiązani do Xięcia *Angouleme*, naczelnego wodza. Widziano, iż Xięzę podzielił się trochę słomy z żołnierzami batalionu, w środku którego znajdował się; ci położyli się przy nim; lecz skoro postrzegli, iż zasnął, stanęli z bronią wkoło, zasłaniając dostojnego wnuka *Henryka IV*.

Kadyx dnia 11 sierpnia.

(z teyże gazety.)

Raport urzędowy jenerała brygady *Burriet*, dowódcy korpusu odwodowego do ministra wojny.

Kadyx dnia 16 lipca.

Ze wschodem słońca *P. Cole Bartolomeo Gutierrez*, przeprawiwszy się przez kanał *S. Petri*, udał się ku baterjom pod *Uruliz* na czele 600 żołnierzy. Wspierany morskimi statkami, przedsięwziął zaczepić nieprzyjaciela pod *Chiclana*. W tej samej chwili jeneral brygady *Carlos Espinosa*, przyszedł z oddziałem 2,500 piechoty i 160 jazdy. Przednią straż strzelców i jazdy, prowadził podłownik *José Grazes*. Przy tym oddziale znajdował się jeneral dowodzący naczelnie i jego sztab. Z *Carraca* wyszły 4 kompanie grenadyerskie, strzelców i żołnierzy morskich pod wodzą półkownika *Golfin*, z *Trocadero* zaś 1000 ludzi pod jeneralem brygady *Demetrio O'Dali*. Z kolumny stojącej na wielkim gościńcu, oddzielono 500 żołnierzy, i pod dowództwem podpółkownika artylleryi na przód posłano. Na kanale *Corraque* krążyły 4 wojenne statki, mające wspierać środek armii. Ośm innych statków, zakrywało poruszenie woyska od *Trocadero* po obu stronach portu. Kolumna półkownika *Casano*, która, w wielkim porządku i ożywiona najlepszym duchem, postępowała ku *Chiclana*, spotkała się nasam przód z nieprzyjacielem, który przeciwko niej stanął w podwójnej sile, z dwoma działami. Z początku rzęsiście powitał nas ogniem, oddział zaś nasz cofnął się dla tém lepszego zebrania się. Rantony został półkownik *Casano*, oraz innych wielu oficerów i żołnierzy, w tym czasie półkownik *Gutierrez* zaczął mocno strzelać, przymusił nieprzyjaciela do zebrania całego woyska i przywołania oddziału, który poprzednio wyprowadził przeciw półkownikowi *Casano*. Dowiedziawszy się jednak, że nieprzyjaciel wzmocniony został oddziałem jazdy i kilka działami, kolumna półkownika *Gutierrez* zaczęła się cofać w największym porządku. Nieprzyjaciel chciał na tę kolumnę uderzyć, ale rzęsiście ogień, który nasi sypali, przymusił go do odwrótu. Kolumna jenerała *Espinosa* odpędziła nieprzyjaciela aż za młyn *Ocio*. Skoro tylko jeneral dowodzący dowiedział się o ranieniu półkownika *Casano*, wysłał podinspektora piechoty dla objęcia po nim dowództwa. Woyska zaczęły ustępować z *Trocadero* i *La Carraca* ze wschodem słońca. Jeneral *O'Dali* wyprowadził nowy oddział. Nieprzyjaciel chciał zrazu stanowiska swojego bronić, ale nasze waleczne woysko wyparło go. Gdy jednakże i tu odebrał nowe posiłki, nasi cofnęli się. Nieprzyjaciel utracił w zabitych 500 ludzi.

Dnia 22. Dnia 19 b. m. zajęły się stany następującem zapytaniem: „Podług konstytucyi Król ma w przeciągu 30 dni przyjąć lub odrzucić uchwałę stanów; czyli więc czas, który zszedł na przeniesienie rządu, ma być rachowanym? Posta-

nowiono, iż niema być rachowanym. W skutku czego Król może uchwałę stanów zapadłą w maju odrzucić lub zatwierdzić.

Wielu urzędników wojskowych i cywilnych rzekło się płacy przez ciąg wojny, a między nimi jest jeneral *Alava*.

Od granic hiszpańskich dnia 21 sierpnia.

(z teyże gazety.)

Niepodpada wątpliwości, iż jeneral *Manso* z dwoma batalionami i 150 jazdy, któremi dowodził, poddał się marszałkowi *Moncey*. Przybył do *Grocia* niedaleko *Barcellona*, gdzie stał oddział woyska francuskiego, trzymającego tę twierdzę w zamknięciu.

Xięzę *Hohenlohe* kazał wziąć do więzienia władze w *Wittoryi*, które nie chciały uolnić osób uwięzionych za zdania polityczne. Trapiata otrzymał rozkaz udania się do *Logrono*. Władze hiszpańskie w *Bilbao* wzbraniały się podobnie wypuścić na wolność uwięzionych; 500 ludzi z woyska wiary, opuściwszy mia-to, rozłożyło się na bliskim wzgórku. Słychać, iż Xięzę *Hohenlohe* stałem swoim postępowaniem przywrócił porządek w *Wittoryi*.

Dowódca w *Kartagenie*, ogłaszając tę twierdzę za będącą w stanie oblężenia, wydał, oraz następujący rozkaz: 1) Każdy człowiek będący w *Kartagenie* zostaje odtąd pod zwierzchnictwem władz, którym obrona twierdzy jest polecona, i może być przez nie użyty w sposobie, jaki za przyzwoity uznają. 2) Każdy żołnierz milicyi, któryby winności swojej niechciał pełnić, lub które muby zdrowie tego niedozwalało, ma pod karą śmierci oddać broń i sprzęty wojskowe na ratusz. 3) Wszystkie milicje z pobliskich miast, mają przybyć do twierdzy za zbliżeniem się nieprzyjaciela. 4) Każdy, kto by knuł spisek przeciw obronie twierdzy lub dawał przytułek osobom podejrzanym, albo też usiłował osłabić odwagę osoby, ma być śmiercią ukarany.

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 15 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Brygadyer *Sandalha Daun*, dowodzący woyskiem na granicy prowincyi *Alentejo*, miewa częste walki z hiszpańskimi gienyllasami.

Marszałek polny *Luz de Rego*, brygaderyowie *Pego*, *Barros* i *Carreti*, oraz półkownik 13go półku piechoty, wraz z wielu innymi sztabi oficerami, którzy należeli do rewolucyi konstytucyjnej, stawieni zostali do sądu. Głoszą, że Afryka przeznaczona im będzie na miejsce pobytu.

TURCYA.

Stambul dnia 1 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Oprócz wiadomego już kilkakrotnego pożaru, nowa klęska dotknęła znowu mieszkańców tej stolicy, i spokojność jej na czas niejaki zaburzyła. Od kilka dni okoliczne pola okryte zostały szarańczą, która wszystkie owce zniszczyła lub pożarła. Bogoboi ni mahometanie głośno wołają, że to jest nowa kara, którą niebo zesłało za niesłychane okrucieństwa, popełnione na nieszczęśliwych grekach. Wyliczają wszystkie klęski i nieszcześcia doznane w tej stolicy od początku wojny, i wierzą, iż prorok usunął swoje wsparcie krwi chciwym muzułmanom.

Ministrowie europejscy zebrali się kilka razy w *Perie* na nadzwyczajną radę. Zapewniają, iż posłowie zagraniczni żądali urzędownie od *Dywanu*, aby Porta jak najszybciej cofnęła wszelkie środki użyte dotąd celem zatamowania handlu i żeglugi na czarném morzu. Te szkodliwe środki są przyczyną nie małych strat dla wszystkich mocarstw, a do tego sprzeciwiają się wszelkim obowiązującym traktatom. Nie wiemy dotąd z pewnością o skutku układów Lorda *Strangford*. Lud stambulski zdaje się być rozjątrzony karami, na jakie Sultan skazał tych, co byli przewodnikami, gdy bezbronnym greków w okolicach *Smyrny* mordowano. Z tą wiadomością zgadza się i to, że azyanie w skutek wylądowania greków na pobrze-

za Azyi mniejszej, w okolicy *Pergamo*, wszystko ogniem i mieczem zniszczyli, a janozarowie wyprowadzi tam dla przywrócenia porządku, połączyli się z milicją azyatycką i bunt podnieśli.

Flota turecka stojąca od miesiąca pod *Patras*, popelniała kilka gwałtów względem okrętów neutralnych. Zaraz tego dnia, kiedy kapitan basza wszedł do zatoki, popłynął naprzeciw *Missolungi*, i kazał zatrzymać wszystkie okręty neutralne, będące w tamecznych okolicach, z powodu, iż pomagają grekom. Na kilku okrętach, które niejaki odpór dawały, zabito marynarów. Kazał potem kapitan basza okręty te sprowadzić do *Patras*, i na mocne przełożenia anglików, puścił tylko okręty jõeskie, pierwsi zaś z rozkazu jego powieszono 6 greków, którzy się na galiocie jõeskiej znajdowali. Na jutro postawił małe oddziały floty w kilku miejscach zatoki dla zasłony okrętów neutralnych, chcących dostawiać żywność do *Patras*. Tymczasem flotylla grecka, złożona ze 40 statków kanonierkich, cofnęła się za oszańcowaną wyspę *Baulada*, i mimo krążących okrętów tureckich, zabrała wiele statków neutralnych płynących do *Patras*. Dnia 28 z. m. zabrała w oczach kapitana baszy wielki statek z mąką i ryżem, oraz 5000 piastrow gotowemi pieniędzmi. Zaprowadziła go do *Missolungi*.

Nie dawno kapitan basza wysadził oddział wojska pod *Lepanto*, który miał się udać do *Korintu*, lecz grecy już blisko połowę jego wygubili. Od granic tureckich dnia 6 sierpnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Wszyscy grecy w zachodniej Tessalii między *Kalantes* a *Reutina* na lewym brzegu *Aspropotamo*, wzięli się do broni, i przerwali zupełnie związek między *Janina* a *Laryssą*. Napadli na tureków ciągnących z *Trycala* do *Pyrha* i w pień wycięli. Z drugiej strony, turecy posiadają znowu wschodnią Tessalię, i spustoszyli okolice między *Velo* a *Techani*. Niemogli się jednak usadowić na górze *Olimpus*; jeden oddział po tawili pod *Alasora* dla uważania tamecznych mieszkańców. Flotylla grecka stoi jeszcze w ciśnień Saloniki.

Dnia 8. Listy z *Kalamata* pod d. 22 lipca donoszą, iż osada turecka w *Koron* uczyniła d. 19 b. m. wycieczkę, i ze stratą wrócić musiała. Czyniła także turecy wycieczkę z *Modon* od czasu jak czaty w obu twierdzach *Modon* i *Koron*, zostały wznowione wojskami azyatyckimi z floty kapitana Baszy, i w żywność opatrzone. Wiadano w *Kalamata* o wielkich przypsobiach greckich. *Nikitas* objął naczelné dowództwo. Pod *Megara* stał korpus obserwacyjny grecki. *Kolokotroni* dowodzi korpusem zebrany pod *Chalanthiera*, i uważa tureków zgromadzonych pod *Patras*. W okolicach *Trypolisy* urządził się korpus odwodowy. Zgola w całej *Morei* panuje wielka czynność przy nadziei odparcia napadów tureckich. Nie masz wiadomości o działaniach korpusu *Odyseusza*, będącego na granicy Tessalii. Według listów z *Ankony*, *Odyseusz* miał wejść głęboko do *Liwadyi*, gdyż korpus turecki z wyspy *Negreponte* posunął się do *Tebow* i z tyłu zagrażał stanowiskom jego. Okręty wojenne greckie oddaliły się od *Kandy*, z obawy, aby ich fręgaty tureckie nie zabrały. Wojsko tureckie wysiadło także w *Kandy* a Grecy cofnęli się w góry. Trzy statki wojenne tunetańskie i dwa algierskie przybyły do *Kandy* i połączyły się ze stojącymi tam okrętami tureckimi. Flota grecka ma zamiar uderzyć na ten oddział. Niektóre listy potwierdzają wprawdzie pogłoskę o porażce eskadry tureckiej, która nie daleko *Negrepontu* pozostała, lecz nie masz jeszcze w tej mierze dokładnej wiadomości.

AMERYKA.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Sekretarz stanu spraw zagranicznych republiki kolumbijskiej, *Pan Gual*, zdał kongresowi sprawę o stosunkach tej republiki z obcemi mocarstwami, w której między innemi wyraził. Przez szczęśliwe wypadki zbliżyła się chwila ziszczenia wielkiego planu federacyi amerykańskich krajów, i władza

wykonawcza przyjęła następujące artykuły, które służyć mają za podstawę do nowego związku: 1) amerykańskie kraje stanowiące pomiędzy sobą będą wieczny związek, tak podeszły pokoju, jako i wojny, dla utrzymania swej wolności i niepodległości. Zaręczają sobie nawzajem utrzymanie swych granic. 2) Dla uskutecznienia tego zaręczenia bierze się za zasadę stan posiadłości jaki był w r. 1810, stosownie do granic każdej prowincyi, czyli jeneralnej kapitani, która wyniosła się na kraj udzielny. 3) Co się tyczy osobistych handlowych i żegluga praw każdego kraju, używają ich zarówno poddani wszystkich krajów bez żadnego wyjątku, w którym bądź mieszkają. Dla uzupełnienia tego układu zbierze się w *Panama* (na granicy między północną a południową Ameryką) zgromadzenie, do którego układająca się strona dwóch pełnomocników wyśle. To zgromadzenie będzie dla wspólnego niebezpieczeństwa środkowym punktem związku, objaśniając publiczne umowy, jeżeli by jakie względem nich zachodziły trudności, oraz godząc i sądząc spory pomiędzy pojedynczymi krajami. 4) Układ ten wiecznego przymierza i wiecznej federacyi nie będzie uwłoczył samowładności wszystkich pojedynczych układających się stron, co do ich stosunków z innemi niepodległemi krajami. O to są zasady, albo już ukończonych, albo odbywających się jeszcze układów z *Mexykem*, *Peru*, *Chili* i *Buenos-Ayres*.

Wychodząca w *Buenos-Ayres* gazeta *Strażnica* zawiera wiadomość o otworzeniu d. 5 maja posiedzeń 3go prawodawstwa tej prowincyi wedle przepisanyh formalności. *P. Arrojo Pinedo* prezesem, *P. Pinto* pierwszym, a *P. Diaz* drugim vice-prezesem obrani zostali. Pierwszy miał przemowę do zgromadzenia. Oba sekretarze stanu spraw wewnętrznych *P. Ruradavia*, i skarbu *P. Garcia* przybyli z pełnomocnictwem wielkorządcy, który przeciw barbarzyńcom (indyanom) wojnę prowadzi. Pierwszy miał po prezecie mowę i złożył przez siebie i swoich kolegów podpisane poselstwo rządu trzeciemu prawodawstwu prowincyi. (Sposób ten kongressu Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki pierwszy raz był tu użyty). Poselstwo odesłane zostało do komisyi. Minister wojny *de la Cruz* przysłał także z placu boju doniesienie o powodzeniu oręża republiki. Poselstwo powyższe zawiera w treści: Panowie Reprezentanci! Spokojne zebranie się trzeciego prawodawstwa prowincyi tak dalece cieszy rząd, iż przed wszystkém życzyć sobie musi szczęścia, widzieć ugruntowaną reprezentacyą w naszej oyczyźnie, i zapewnione dobro publiczne. Pokój utrzymany jest ze wszystkimi narodami amerykańskiego lądu. Formalne uznanie naszej niepodległości przez Zjednoczone Stany północnej Ameryki, wymaga z naszej strony okazania uczuć, jakie wzbudza szczere i chwalebne postąpienie pierwszego narodu na stałym naszym lądzie, i rząd wynurzył mu je przez mieszkającego tu zacnego jego ajenta. Traktat z kolumbijską republiką, który pod rozługę zgromadzenia składamy, okaże, jak szczere są nasze stosunki z tym krajem. Przymierze z 3 rządami *Santa Fe*, *Estre Rjos* i *Corantes*, utrzymane jest przez otwarte i szczere postępowanie, i przez czynne dowody przyjaźni, wzajemne zaufanie i pomoc. Stan większej części prowincyi dawnego związku jest w ogóle spokojny, jakkolwiek niektórych wewnętrzna spokojność widzi się bydlę zagrożoną, lecz rząd stara się, ile możliwości, zbliżyć je do siebie, czego one zdają się pragnąć. Brezylia niepodległość przyłożyła się do uzupełnienia naszej; lecz nieszczęśliwe uprzedzenie gabinetu *Rio-Janeiro*, względem prowincyi *Montevideo*, kładzie przyjaźni tamę, która między ościennymi narodami zachodzić powinna. Posel nasz udaje się do dworu brezyljskiego dla ustalenia stosunków między oboma rządami, i zapewnienia wzajemnych posiadłości. Uwolnienie *Montevideo* tak od obcego zajęcia, jako też od wewnętrznej tyranii, jest zawsze przedmiotem wymagającym szczególniejszej uwagi i mądrości. (Reszta poselstwa tyczy się Hiszpanii, i kończy się nadzieją, iż rząd hiszpański skłoni się nakoniec do zawarcia pokoju z Ameryką).

По волю Господина Главнокомандующаго 1-ю арміею, оныи Иншенданшска оной арміи симъ объявляемя: Чшо на поставку провіанша и на иекошорыхъ пунктахъ овса, а въ Динабургъ и лагерной соломы, будуще происходить торги въ Казенныхъ Палатахъ шѣхъ самыхъ Губерній, гдѣ войска расположены, имянно.

а) Въ Курляндской, Лифляндской, Калужской, Псковской, Владимирской и Вольнской, по особому сословію въ нихъ хлебныхъ промысловъ, на пошребность цѣлаго года, ш. е. съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года, а для Риги, Динаминда и Мишавы съ полугодовымъ кромѣ шого запасомъ. По Вишебской Губерніи на пять первыхъ мѣсяцовъ года, ш. е. съ 1-го Герваря по 1-е Іюня 1824 года, для пунктовъ: Велижа, Суража, Вишебска, Полоцка, Дризы, Креславки и Динабурга; на весь 1824 годъ для Горodka, Невеля, Себежа, Люцина, Режицы, Росицы, Ворклянъ, Преля и Лепеля, и по Смоленской какъ для войскъ сей самой Губерніи на весь 1824 годъ, такъ и на поставку въ пошребность на семь мѣсяцовъ ш. е. съ 1-го Іюня 1824 по 1-е Генваря 1825 года для слѣдующихъ Придвинскихъ пунктовъ Вишебской Губерніи: Велижа, Суража, Вишебска, Полоцка, Дризы, Креславки и для Динабурга съ присовокупленіемъ въ Динабургъ полугодоваго запаса.

б) Въ Губерніяхъ Воронежской, Тамбовской, Екашеринославской, Полшавской, Слободскоукраинской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской и въ Виленской на ту часть Губерніи кошорая занята войсками 1-й арміи, поставки ограничивающіяся на время съ 1-го Генваря по 1-е Октябрия 1824 года ш. е. на девять мѣсяцовъ.

в) Въ Губерніяхъ: Могилевской для всѣхъ пунктовъ оной на время съ 1-го Генваря по 1-е Іюля 1824 года, въ Черниговской тоже для всѣхъ пунктовъ оной съ 1-го Генваря 1824 по 1-е Генваря 1825 года; а въ Минской для Речицы равномѣрно на весь 1824 годъ а для Бобруйской крѣпости съ 1-го Іюня 1824 по 1-е Іюня 1825 года.

г) Сверхъ шого произведены будуще торги въ Тамбовской Казенной Палатѣ для всѣхъ магазейновъ Владимирской Губерніи на пошребность всего 1824 года.

Сроки осеннихъ въ семь 1823 году торговъ назначающіяся во всѣхъ Казенныхъ Палатахъ въ одно время какъ для мѣсячной пошребности такъ въ некошорыхъ и для магазейновъ другихъ Губерній такимъ образомъ:

Перваго разряда торги Октябрия 8, 10 и 12 переторжки Октябрия 15, 16 и 18-го въ Губерніяхъ: Воронежской, Тамбовской, Екашеринославской, Полшавской, Слободскоукраинской и Вольнской.

Вшораго разряда: торги Октябрия 16, 17 и 18-го, переторжки Октябрия 19, 22 и 23-го въ Губерніяхъ, Курляндской, Лифляндской, Псковской, Тульской, Рязанской, Орловской, Курской, Калужской, Смоленской, и Владимирской.

Третьяго разряда торги Ноября 1, 2 и 5-го, переторжки Ноября 6, 7 и 9-го въ Губерніяхъ Виленской, Минской для Бобруйска и Речицы; Вишебской, Могилевской и Черниговской.

На сіи сроки вызывающіяся желающія къ торгамъ съ законными залогамъ воуваженію по мѣсячной поставкѣ припасовъ на сей разъ въ нѣкую часть прошивъ подряда, а на обеспечение задатковъ особо кромѣ общественныхъ оныи дворянства поставокъ, кои осяающіяся на одномъ доверіи; вѣдомости о пошребности въ каждой Губерніи будуще разсланы въ Казенныя Палаты въ свое время и публично въ оныхъ открыты въ мѣсѣ съ подробными кондиціями и прочими правилами, на основаніи коихъ должны происходить поставки.

За Ошесушсвѣемъ Генераль Иншенданша Исправляющій должность Полеваго Генераль Провіантмейстра 1-й Арміи Микеевъ.

Августа 25го дня
1823 года М. Шкловъ.

З воли Пана Глównодоводзачаго 15зз Армія, од Intendencji tey Armii ogłasza się: iż na dostawę prowiantu i do niektórych punktów owsa, a do Dyneburga i słomy kulowej, będą się odbywać targi w Izbach Skarbowych tych gubernii gdzie woyska są rozłożone, a mianowicie:

a) W Kurlandzkiej, Inflantskiej, Pskowskiej, Włodzimirskiej i Wołyńskiej, dla osobnego stanu w nich zbożowego przemysłu, na potrzebę całego roku, t. j. od 1 stycznia 1824 do 1 stycznia 1825 r. a dla Rygi, Dynamunde i Nitawy z półrocznym prócz tego zapasem. W gubernii Witebskiej na pierwsze pięć miesięcy roku, t. j. od 1go stycznia do 1 lipca 1824 roku, do punktów: Wieliza, Suraza, Witebska, Polocka, Drysy, Kreslawki i Dyneburga; na cały 1824 rok dla miast Newla, Siebieża, Lucyna, Reżycy, Rosicy, Worklan, Prela i Lepła, i w Smoleńskiej, jak dla woysk teyże gubernii na cały 1824 rok, tak też na dostawę ilości potrzebnej na siedm miesięcy, t. j. od 1 junii 1824 do 1go stycznia 1825 r. do następnych punktów nad Dzwina w gubernii witebskiej: Wieliza, Suraza, Witebska, Polocka, Dryzy, Kreslawki, i do Dyneburga, z przydaniem do Dyneburga półrocznego zapasu.

b) W guberniach Woroneżskiej, Tambowskiej, Ekaterynosławskiej, Połtawskiej, Słobodzko-ukraińskiej, Tulskiej, Riazanśkiej, Orłowskiej, Kurskiej i w Wileńskiej na tę część gubernii, która zajęta jest woyskami 1szej Armii, dostawy ograniczają się od 1go stycznia do 1go października 1824 roku, t. j. na dziewięć miesięcy.

c) W gubernii Mohilewskiej do wszystkich jej punktów na czas od 1go stycznia do 1go lipca 1824 roku, w czernihowskiej także do wszystkich jej punktów od 1go januaryi 1824 do 1go januaryi 1825, a w Mińskiej do Reżycy, również na cały 1824 rok, a do twierdzy Bobruyska od 1 czerwca 1824 do 1go czerwca 1825 roku.

d) Nadto odbędą się targi w Izbie Skarbowej Tambowskiej do wszystkich magazynów gubernii włodzińskiej na potrzebę całego roku 1824.

Terminy targów jesiennych w teraźniejszym 1823 roku naznaczają się we wszystkich Izbach Skarbowych w jednym czasie tak na miejscową potrzebę, jako też w niektórych i do magazynów innych gubernii w ten sposób.

Pierwszego oddziału targi oktobra 8, 10 i 12, przetargi także oktobra 15, 16 i 18, w guberniach woroneżskiej, tambowskiej, ekaterynosławskiej, połtawskiej, słobodzko-ukraińskiej, i wołyńskiej.

Drugiego oddziału targi oktobra 16, 17 i 18, przetargi także oktobra 19, 22 i 23 w guberniach, Kurlandzkiej, Inflantskiej, Pskowskiej, Tulskiej, Riazanśkiej, Orłowskiej, Kurskiej, Kałuzkiej, Smoleńskiej i Włodzimierskiej.

Trzeciego oddziału targi nowembra 1, 2 i 5go, przetargi nowembra 6, 7 i 9, w guberniach Wileńskiej, Mińskiej do Bobruyska i Reżycy, Witebskiej, Mohilewskiej i Czernihowskiej.

Na te terminy wzywają się życzący na targi z ewikcyami prawnymi w stosunku do miesięcznej dostawy żywności na ten raz w piątę części całego podradu, a na zabezpieczenie zadatków osobno, prócz dostaw od Zgromadzeń Stanu Szlacheckiego, które zostają na samej ufnosci; wiadomości o ilości potrzebnej w kazdey gubernii będą rozesłane do Izb Skarbowych w swoim czasie i publicznie w nich odkryte, razem ze szczegółowymi kondycjami i dalszemi prawidłami, na których osnowie mają się czynić dostawy.

W niebytności Jenerał Intendenta Sprawujący obowiązki polowego Jenerał Prowiantmeystra 1ey Armii Mikielow.

Dnia 25 augusta
1823 roku M. Szklów.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 4 września rubel srebrny 3 rub. 79½ kop., czerwony złoty powyż. 11 kop. 75, stary r. 11 kop. 55, imperyal r. 36 kop. 80½.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 108.

Wilno dnia 8 września v. s. 1823 Roku.

W e z w a n i e.

1. Izba Powszechny Opieki Gubernii Litewsko-Wileńskiej zawiadamia, iż od szpitala Siostr Miłosierdzia, w Wilnie na Sawicz ulicy będącego, są przysłane do niej znalezione po zesłym w tym szpitalu szlachcicu Pietrze Boreyszy następujące papiery, jako to: karta przez starozakonnego Leyby Peysachowicza obywatela Wileńskiego, na pożyczone u niego w r. 1821 apryla 21 dnia rub. sr. 270 wydana, oraz świadectwo W. Wagnera na przyjęcie tegoż Boreyszy do Dobroczyńności tutejszej; przeto krewni rzeczzonego ś. p. Piotra Boreyszy zechcą przybyć sami lub zesłać prawnie umocowaną osobę z dowodami o rodzeństwie, do Kancelaryi Izby Powszechny Opieki w domie na pomieszkanie JW. Gubernatora Wileńskiego przeznaczonym, lokujący się, dla przyjęcia od niej pomienionych, tranzaktów.

Człon. Izby Powszechny Opieki: Józef Puzyna. Sekretarz Pietraszewski. Naczelnik Stoła Hur owicz.

1 Izba Wileńska Powszechny Opieki zawiadamia, iż w skutek postanowienia jej w dniu 1 praesentis zakroczonego, w dniach 8, 10 i 12 tego miesiąca będzie odbywać się w tejże Izbie publiczna licytacja na wypuszczenie w czynszowe władanie od ś. Michała, dworku, w części z muru, a w części z drzewa, z obszernym warzywnym ogrodem, w Wilnie, na przedmieściu Zarzecz, blisko rynku drewnianego, pod N. 598 będącego, do funduszu Szpitala zgromadzenia JJPanien Siostr Miłosierdzia należnego; ktoby zatem życzył takowy dworek wziąć na wieczny czynsz, ma się jawić na pomienione terminy do Izby Powszechny Opieki, dla targow, okazania inwentarza terazniejszej sytuacji dworku, i warunkow prawa z kaucją do rubli srebrnych 210 odpowiednią. Dat roku 1823 septembra 6 dnia.

Członek Magistratury Opieki Powszechny Józef Puzyna.
Pietraszewski Sekretarz.

1 W domie kupca Tichona Zaycowa przy ulicy ostrombramskiej N. 13 położonym, znajduje się do sprzedania sztukami płótno tkackie bielone w trzech gatunkach z fabryki Janiskiej w dobrach zesłego Xięcia Jenerała Zubowa zaprowadzoney. Zyczący nabyć zechce się udać do kancelaryi opieki nieletniej Xiężniczki Zubow, w tymże domu lokacją mającej, gdzie płótno rzeczzone widzieć każdego czasu może, i o cenie się dowie.

1 W domu W. Bukszy przy Ulicy Wileńskiej pod N. 408 znajduje się u niżej podpisanego Pantalion nowy, mahoniowy, na sześć oktaf, z mechaniką angielską, do przedania. 1823 r. miesiąca 7bra 5go dnia.

C. F. Johanson fabrykant instrumentow.

Sąd Exdywizorski.

3. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski dekretem oczewistym Ziemskim Prużańskim dnia 11

8bra 1822 roku zapadłym na rozdział majątku W. Adama Korzeniewskiego między jego wierzycieli przeznaczony, poruczoną sobie czynność w dniu 7 augusta roku idącego w majątności Paprotny w Powiecie Prużańskim położonej dziedzictwa W. Adama Korzeniewskiego uległej, rozpoczął między innymi początkowymi decyzjami wymiar majątku, administracją onego, oraz aktu kalkulacy i weryfikacy z posesyi tradycyjney majątności Paprotny najprzód od roku 1814 miesiąca juli 8 dnia do 1815 juli 29 dnia między W. Ignacym Buczyńskim byłym tradycyjnym possesorem a W. Adamem Korzeniewskim dziedzicem Paprotny od roku zaś 1815 juli 29 po termin zebrania się Sądu Taxatorsko-Exdywizorskiego między WW. Alexandrem i Magdaleną z Wyrzykowskich Kiernożyckimi sukcesorami zesłzey Anieli Arędtowej tradycyjney w stopniu W. Buczyńskiego za jego przelewem posesorki, a W. Korzeniewskim i kredytorami do jego funduszu zbiegającemi się przeznaczył, czas rozpoczęcia się wspomnionych aktow w dniu 15 gbra terażniejszego roku zadeterminował, i kontynuacją dzieła Exdywizy do dnia 6 marca roku przyszłego 1824 odłożył, przez niniejszą zatem awizacją wzywa WW. Kiernożyckich, aby znaydywać się mogące u nich po śmierci zesłzey Anieli Arędtowej objęte rejestra ekonomiczne, rachunki, kwity podatkowe i dalsze papiery, ilość pobieranych intrat z majątności Paprotny okazać mogące, do Sądu zjazdowego na akta kalkulacy i weryfikacy do majątności Paprotny w dniu 15 gbra idącego roku zebrać się mającego reprodukowali i do tychże akt ze wszelką przystąpiłi gotowością, a ogólnie wszystkich kredytorow i pretensorow W. Adama Korzeniewskiego, ażeby w powtórny Sąd exdywizorskiego zjeździe, w dniu 6 marca roku przyszłego nastąpić mającym, z dowodami pretensy ich usprawiedliwiającemi, i gotowemi pieniędzmi na opłatę cztero procentnych poszlin od poszukiwanych przez nich summ wypadającemi, niezawodnie stawili się, że oraz na przypadek nieprzystąpienia do akt kalkulacy weryfikacy stron do zdania takowych obowiązanych, rzeczzone akta in contumaciam wyexpedyowane zostaną, a w zdarzeniu niezłożenia przez kredytorow w przyszłym Sąd Taxatorsko-Exdywizorskiego zjeździe w gotowiznie czteroprocentnych skarbowych poszlin, majątności Paprotna wedle zastrzeżenia dekretu ziemskiego prużańskiego, celem zebrania na ten obiekt funduszu, w posesyją arędowną przez licytacją wypuszczona zostanie, i nakoniec że kredytorom do exdywizy nie stawiającym się amissya ich pretensyom zapisana będzie, ostrzega. Dat 1823 roku augusta 7 dnia.

Wolność wydrukowania tej awizacyi poświadczam Faustyn Lachowicz Ziemiński Ptu Prużańskiego i Exdywizy Pręzydent.

3 Pensya żeńska utrzymywana pod przewodnictwem JP. Kozłowskiej w Werkach, przeniesioną została do Wilna. Utrzymywać się będzie na Sawicz ulicy, w domu JW. Rzeczywistego Radczy Stann i Kawale.

P o z e w.

1. Wedle Ukazu JEHO IMPERATORSKIEY
Mości Samowładnego Całą Rossyą etc. etc. etc.

Urodzonym: Józefowi Buchowieckiemu Majorowi Wojsk Pańskich jako Ewiktowskiemu, a Michałowi Zabiellowi Generalowi jako nabywcy dóbr Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiej sytuowanych, ewikcyi uległych, Przypow do Sądu Głównego Litew. Wileńskiego, czasowego Departamentu, z instancji Ur. Kazimierza Antuszewicza Adwokata Sądu tegoż, jako wyznaczonego w roku idącym 1825 julii 27 dnia (dla niestanności Urodzonej Kunegundy z Wollowiczow Hrabini Platerowej Starościny Giebobrodzkiej w sprawie z jej kredytami, w tymże Sądzie Głównym dopiero intentującej się) Prokuratora massy, podaje się: kiedy obżałny W. T. Majorze Buchowiecki, przy wyprzedży Urodzonej Platerowej Starościny Giebobrodzkiej dóbr Szulnik i Gozy w ptcie i Gubernii Wileńskiej nabywających się, w roku 1805 apryla 28 dnia nastaley, nad podaną przez siebie do uspokojenia teyże Platerowej Tabelę Długow (do waloru tylko sprzedającego się majątku skompletowanych) pozostających wierzycieli w ukryciu swym zatrzymał; i ci, dowiedziawszy się później o sprzedaniu rzeczonych Szulnik i Gozy (jako jedynego tylko do tej pory obżałgo W. T. funduszu) nową tych dóbr nabywczynię zaczęli po wszystkich prawie Subseliach konwinkować, a która, zamiast opłacenia Tabelą wykazanych czterechkroć, nie była obowiązana, deportować blisko 700,000 zł. potén zjawionych; takim uwiedzioną podstępem, musiała oświadczyć konkurs, i zyskała wraz na Sąd Taxatorsko-exdywizorski w roku 1806 gbra 8 Remissę, do którego to Sądu, nie tylko i obżałgo W. T. razem z jegoż wierzycielami przypozwać, lecz i przez pośrednictwo Władz Rządowych powoływać nieomieszkała, skutkiem takowej Remissy, spełniony został we wszystkim, i akt pierwszy zjazdowy Sądu exdywizorskiego w Szulnikach, Gdy tym czasem śmierć zakroczona brata Jana, otworzyła obżałmu W. T. drogę spadku do pozostałych po nim majątków Łaukiesy i Kurczmuyży w Gubernii Kurlandzkiej; obżałny W. T. chcąc (widząc) wrócić do dawnego kredytu, sam starał się pośpieszyć, przez podane w roku 1808 julii 28 do Gazet Kurlandzkich i Litewskich oświadczenie, z tym uprzedzeniem: „że wszystkich creditorów nadtabellowych z nowo otworzonych funduszu uspokoisz“ i kiedy Sąd exdywizorski za powtórny swym do Szulnik zjazdem miał ustanowić już pryncypalny wyrok, obżałny W. T. toż samo publiczne zapowiedzenie przez osobną na piśmie pod dniem 24 augusta tegoż 1808 roku złożoną na Sądzie submisją stwierdziwszy, skłonił Urodzoną Platerową do cofnięcia popieraney exdywizyi; z takiegoż ztém powodu i Sąd Exdywizorski; prócz zapisaney skutkiem Remissy Sądu Głównego na niestawiających creditorów amissyi, nie więcej nie mając do czynienia, o zgodzie wzajemney stron rozprawiających się, a amissyi niestawiających poświadczywszy, czynność swoją za rozwiązana ogłosił; takim obżałgo W. T. Platerowa przejęła oświadczeniem, wraz niektórym gotowizną starała się opłacić, a innym, Buchowieckich obligi, na własne zmieniła, nays pewnością będąc, i dla siebie, i dla przybyłych creditorów, z funduszu przez obżałgo zaofiarowanych dostateczney odpowiedzi; ale, kiedy obżałny W. T. przez uplynione następnie lat dwie, ani samey Platerowej nie zapłacił ani żadnego kredytora nieuspokoił, lecz co większa zdeterminowała się wiecznością Łaukiesę i Kurczmuyżę Generalowi Zabiellowi wyprzedzić, a pozostała tu w Litwie starościna Giebobrodzką, przejęci przez nią kredytorowie, o swoje należności na nowo zaczęli prosekować, i znów po różnych nękać Subseliach, majątki, nie tylko od obżałgo W. T. nabyte, ale i jej własne roztradowali; w ten czas, i znów, innego nieznajdując ratowania się środka, powtórnie deklarować musiała konkurs, i na ony w roku 1811 styczni 24, w Sądzie Głównym Wileń. uzyskała Remissę; do którego pomimo kilkakrotne do Gazet podawane awizacye, a

pryncypalnie, pomimo komunikacyą tegoż Sądu Głównego, równo z datą wzmienioney Remissy do Rządu Gubernińskiego Kurlandzkiego uczynioną, aby ten Rząd, zobowiązał obżałgo jako Ewiktora, a Ur. Generala Zabiellę jako nabywcę dóbr ewikcyi uległych, do nieodzowney stannosci, i zupełnego wszystkim w Sądzie exdywizorskim usprawiedliwia się, obżałny W. T. miał się niestannie, i prócz czynionych ze swojej strony pewnych tentacyi, nie do usprawiedliwienia się, lecz do strudnienia wszystkim przyzwolity satysfakcyi zmierzających, obecnym, generalnego rozliczenia się kredytorów swoich z Urodzoną Platerową być niechciał; przez ten zaś bezwzględny swój krok, ostateczną zadając już fortunę i losowi nieszczęśliwej Platerowej klęskę, ośmielił i własnych pretensorów do niepraktykowanych formowania stosunków, przychodzenia z podeyrzanemi skryptami, i zmyślonemi rachunkami; przeciwko którym, lubo Platerowa nymocniej powstawała, cóż mogła wskurąć wtenczas, kiedy sam debitor obojętnym na wszystko patrzył okiem, między innemi kredytorami: przychodzili np. i UUr. Ignacy i Michał Buchowieccy, którzy za 70,000 zł. pozyskali w Sądzie Szulnickim rekognicyą, a względnie których pretensyi, obżałny W. T. w liście swoim do plenipotentą Starościny Ur. Korwella pod datą 1808 8bra 22 pisanym sam konkludował: „Ze za cały interes (Ignacego) nie dam sześciu groszy etc. a wielu to było, i z mniejszemi podobnemi stosunkami, przeciwko wszystkim, ile mogła opierała się Platerowa, bez naoczney wszakże assystencyi samego aktora, przy zawartych nabywczyni ustach, jako bez żadney wiadomości i znajomości tychże zostających stosunków, wszystko, co chcieli brali, i za wszystko, z krzywdą prawdziwych wierzycieli, nayslepsze pouczykiwali lokacye; pomimo atoli naysmutniejszego dla siebie ztąd ewenta, niemogąc Urodzoną Platerową znieść takiej sobie, i swoim wierzycielom zadanej krzywdy, założyła appellacyą od wyroku Sądu exdywizorskiego 1812 maja 23 w Wilnie zapromulgowanego; w poparcie której, gdy dopiero jest w Sądzie Głównym Lit. Wileńskim już ostateczna ustalona rozprawa, której obżałny W. T. Majorze, i skutkiem Remissy Sądu Głównego i skutkiem tylekrotnych awizacyi, a nadewszystko: dwóch Rządowych czynionych między sobą komunikacyow, i własney, w roku 1808 augusta 24 publicznie zdeklarowanej submisyi, że wszędzie, i każdemu z swoich wierzycieli nie tylko odpowiesz na stosowane do siebie pretensye, ale te, z własnych uspokoisz funduszu, kiedy obowiązany jesteś assystować; dokumenta potrzebne ku zbiciu fałszywych pretensyi dostarczyć, majątki Starościny Platerowej, zniesieniem własnych długów, jako masę funduszu, prawdziwych jej wierzycieli niewinnie ciążących, oswobodzić, w takowym celu żałujący Antuszevicz jako wyznaczony do obrony teyże massy Prokurator, nabywając zakonieczny obowiązek przypozwania do Sądu Głównego Lit. Wileń. czasowego Departamentu i obżałgo W. T. razem z Generalem Zabiellą, (ostatniego? dla niebronienia skutków następnego wyroku, jaki z obżałnym Buchowieckim pod stannością? lub w niestanności jego zapisać musi), to spełnia, odwołując się z reszto, do głosu ogólnego, i zachowując wolność poprawiania się na tem, lub wyniesienia innego pozwu.

Roku 1823 septembra 6 dnia. Wóźny niżej podpisany zeznaje iż tego pozwu kopią od pozrywającego po pozwanym do Sądu Głównego Litew. Wileńskiego czasowego Departamentu wyniesionego; dla niżnawdowania się w tey Gubernii posesyi, do drzwi Sądowych przybiłem, a którego po zeznaniu, dla dójścia osob pozwanym wiadomości, ma być podany do gazety Kur. Lit. Pisan ut supra. Wincenty Kondratowicz Wóźny Sądu Głównego Lit. Wileń.

Roku 1823 7bra 6 dnia. Wóźny obecny, Pozew takowy zeznał sądownie, poświadczam. Józef Puzyna Główny Sąd Assessor.

Takowy Pozew Redakcyą do druku przrjając może poświadczać, Główny Sąd Assessor. Józef Puzyna.

2. Wedle Ukazu Jego IMPERATORSKIEY
Mości Samowładnego całą Rosyą etc. etc. etc.

Starozakonnym Judelowi i Mowszy Nefel-
owiczom Gruszkom, Leybie Ariowiczowi z Li-
pniszek, Jochelowi Szlomowiczowi Sobolowi, Mi-
chelowi Szmulowiczowi, Saperowi, Berce Abra-
mowiczowi, Rytowtowi, Jankielowi, Zachariasze-
wiczowi krawcowi wspólnikom, a Urodzonym
Urbanowi Jazdowskiemu b. Prezydentowi Ziem.
Wileń, Józefatowi Krzywcowi exaktorowi wil-
komirskiemu, Heronimowi Morykoniemu Sędziemu
Granicznemu Wilkom., Stanisławowi Paszkiewi-
czowi Assesorowi Sądu Głównego Wileń, Lu-
dwikowi Weinlicherowi jubilerowi oraz Stanisła-
wa Łopaty sukcesorom, pozew edyktałny przed
Sąd Główny Wileński 2go Departamentu z po-
wództwa Urodzonego Ignacego Wolka Porucznika
wojsk Rosyjskich, w referencyi do Ukazu
Rządzącego Senatu 3go Departamentu w 17 dzień
miesiąca kwietnia bieżącego roku następnego Dekret
remisyyiny Sądu Głównego Guber. Lit. Wileń-
skiego 2go Departamentu z wyrażonemi obzał-
osobami zapadły, poprawującego, a ordynującego
wyznaczyć jeden powiatowy Sąd miejsca tego
gdzie żalcy mieszka lub gdzie majątek posiada na
całkowitą rozprawę nawet przez śledztwieny
porządek, gdy tego okaże się potrzeba, wynosi się
w następnych proźbach o przeznaczenie w skutek
rzeczonego Senackiego Ukazu jednego powiatowe-
go Sądu na całkowitą rozprawę, jakowy wedle
brzmienia tegoż Ukazu za właściwy uznany bę-
dzie; o przedpisanie wyznaczonemu Sądowi przez
śledztwieny process, jako takiemu rodzajowi spra-
wy właściwy całą sprawę roztrząsając; o uznanie
bliższości do dowodu żalcy stronie jako ukrzyw-
dzoney; o nakazanie wedle rygoru prawa postą-
pienia z winnymi; i nakoniec o sądenie na win-
ney stronie expensow prawnych z wolnością po-
prawy tej žaloby.

Roku 1823 miesiąca września 4 dnia, Woźny
niżej podpisany zeznaje tym moim relacyynym
kwitem, iż kopią takowego edyktałnego pozwu
w sprawie WJP. Ignacego Wolka Porucznika po
osoby poszczególnie w onym przed Sąd Główny
Litewsko Wileński 2go Departamentu ciąglego
w mieście Guberni Wileń bez przerwy są-
dzącego się adoytowane, dla awizacyi, aby na pra-
wny termin dla rozprawy stawili się do Gazety
Kuryera Litewskiego podałem. Stefan Trzesni-
ki Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1823 miesiąca września 4 dnia przed
aktami grodzkimi Powiatu Wileńskiego stawając
osobiście Woźny wyżej podpisany tę relacją po-
zewną zeznał. Świadcę Regent Kazimierz
Dauksza.

Roku 1823 miesiąca 7bra 4 dnia. Takowy
pozew Redakcyja może umieścić do Gazet Kurye-
ra Litewskiego poświadczam. Michał Sawicki
Prezydent Ziem. Ptu Wileń.

2. Въ домѣ подъ N. 1259 Госпожи Полков-
ницы Бендерской положенымъ пропиву бульвара
Базильяновъ 1-й Остробрамской Часни, ошда-
ешься кваршира въ аренду ошъ свѣаго Михай-
ла на одинъ годъ; въ коей покоевъ съ мебелями 4
переднія, подъ оними людская, пекарня, кухня ан-
глинская, спижарня, склѣпъ и на дворѣ мѣсто для
дровъ. Кварширу сію можно видѣшь ежедневно
ошъ 8 часовъ ушра и до 6 часовъ вечера. О це-
нѣ узнашь можно ошъ управишеля дому.

2. W domie pod N. 1259, Pani Bender-
skiej Polkownikowej, położonym naprzeciw
bulwarow bazylińskich, iszey Ostrobramskiej
części, wypuszcza się mieszkanie do najęcia od ś.
Michała na jeden rok, w niém od frontu pokojow
4 jz meblami, pod niemi stancya dla ludzi, pie-
karnia, kuchnia angielska, spiżarnia, sklep i na
dziedzińcu miejsce na skład drew. Mieszkanie to
można widzieć każdego dnia od godziny 8 zra-
na od 6tey wieczorem. O cenie dowiedzieć się
można od zarządzającego tym domem.

2. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na do-
mierzenie satysfakcyi kredytorow zeszłego Ada-
ma Ciechanowieckiego przeznaczony, w mają-
tności Podbrzeziu w powiecie Wileńskim po-
łożoney zajmując się poruczoną sobie czynno-
ścią, dla niezupełney gotowości stron procedu-
jących, w terminie zamierzonym dnia 10 tera-
źniejszego miesiąca augusta sprawy do namo-
wy wziąć nie mógł; lecz dla załatwienia wszel-
kich formalności, i dla odpisania replik uży-
czając stronom czasu, sądy swoje na dzień 12
miesiąca nowembra teraźniejszego 1823 roku
odroczył, w jakowym terminie iżby strony nie
wymawiając się żadną przeszkodą, ze wszelką
gotowością za pozwami przed Sądem niniejszym
stawały, pod warunkiem zapisania na niesta-
wających amissy zastrzega. Roku 1823 mie-
siąca augusta 25 dnia. Franciszek Paszkiewicz
Sędzia Z. Osz. Prezydujący.

Ze takowe ogłoszenie może bydź w Ku-
ryerze Litew. umieszczone świadcę. Karol
Romanowicz Sędzia G. P. W.

Chociaż na oblig od W. Ignacego Bycz-
kowskiego Sędziego na zł. pol. 20,000, niżej pod-
pisaney służący, 26 augusta 1822 w ukta Grodz.
Wileń. wprowadzony, był napisany ode mnie pro-
jektywe przelew na imie W. Bogumily z Strułyń-
skich Horahladowey kolleskiej assessorowej bez za-
liczenia summy, i tak został złożony w rękę JPana
Stanisława Hajewskiego tytułującego się Re-
gentem Zawileyskim, zaleconego doradcy i pleni-
potenta, do tego interessu mnie nakłaniającego, i
chociaż takowy przelew pomimo wiedzy i woli mo-
jej, z potwierzonego depozytu, został wydany W.
Horahladowey; która poważyła się ony 28 julii teraź.
r. wnieść do akt Grodz. Wileń, jednak gdy tako-
wego przelewu, niżej podpisana W. Horahlado-
wey nieoddawała (zostawując ony w rękę Hajew-
skiego jak on żądał) i gdy od niej summy za ta-
kowym przelewem za oblig Byczkowskiego nie bra-
ła; pręyscie więc takowego przelewu do rąk W.
Horahladowey; jako szczególny wypadek, jak przeze
mnie akceptowanym bydź nie może, tak też W.
Horahladowey właścicielką powyższego obligu u-
czynić nie zdola; przeło nim manifest w aktach
Ziem. Wileńskich 9 augusta zapisany obszerniey
objawi szczeguly działań JP. Hajewskiego, tym
czasem ostrzegam Publiczność, iżby nikt takowego
przelewu lub za onym mniemanego aktorstwa ob-
ligu od W. Horahladowey nienabywał, w układy
nie wchodził, gdyż oblig oryginalny w tym przele-
wie wspomniany nie jest w rękę oney, a o znik-
czemnienie takowego przelewu tak z utrzymującą
onx, jako z wydającym został rozpoczęty process w
Sądzie Ziem. Wileń. w regiestrze takowym. Ana-
na Kozakowska Prezyd. Ptu Kowien.

Ze takowe ostrzeżenie i w Redakcyi Kur.
Lit. może bydź drukowane. Świadcę Karol Ro-
manowicz Sędzia G. P. W.

3. Excerpt z protokółu potocznego Ziem-
skiego Ptu Mińsk. w dacie poniżej wyrażają-
cey się zapisanego oświadczenia, tegoż czasu
pod pieczęcią urzędową Ziemską Ptu Mińskie-
go stronie rekwirującey jest wydan.

Roku 1823 miesiąca maja 26 dnia, na U-
rzędzie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI
Ziemskim Ptu Mińskiego, oświadczenie wspól
z naysolennieyszym manifestem, w imieniu W.
JPani Leokadyi z Baczymalskich Borsukowej
Czesznikowej Brzeskiej, przeciwko WW. JPan-
nom Kazimierzowi Protunk Podśędkowi i Sta-
nisławowi Sędziemu Gran. Ptu Ihum. Czar-
nowskim z następnego czyni się powodu: mąż
żałcey Kazimierz Borsuk przez ostateczną te-
stamentową dyspozycyą w roku 1812 (julii 7

dnia sprawioną, a 22 do Akt Ihumeńskich wniesioną, z ogólnego majątku naznaczył, dla trzech córek na posag po rubli srebrnych 2,800 z summy na zastawie majątności Łohow opartej, z tym warunkiem, że po ustalym życiu żalcey, córki władnemi będą pozyskać undeterminowany dla siebie kapitał, a do czasu jej zeyścia, ogólny fundusz miał należeć do użytku żalcey, ani o odzyskanie posagu dopominać się córkóm nie dozwolono, oddając wszakże w zamęcie żalca obżałmu Stanisławowi Czarnowskiemu swą córkę W. Anielę Borsukównę, że znała bydy niedostarczającym fundusz zięcia do załatwienia zwiększających się potrzeb, jedyną zaś jej było intencją uczynić pomoc córce i zięciowi do przyszłego w pożyciu utrzymania się, tym więc powodowana nie tylko zrzekła się dożywotniego rozrządu nad wymienioną sumą i oną upewniła wydanym w roku 1820 apryla 7 dnia na imie obżałgo Kazimierza Czarnowskiego obligiem, ale nadto z własnego funduszu na wyprawę ofiarowała córce rubli srebrnych 600, skutkiem czego kiedy córka żalcey miała upewnionym swój fundusz, jej mąż dopełniając obowiązku obrzędem praw krajowych zabezpieczonego, przez wydany jednoczasowie reformacyjny dokument, upewnił żeniny posag, i wyprawę na części swego majątku Korytnica zowiącego się w powiecie Ihumeńskim położonego, obowiązując się w przeciągu trzech miesięcy przyznać wymienioną dla żony służyć повинną tranzakcyą, i zaręczył, że scheda dla niego z Korytnicy wypadająca, żadnym długiem obarczoną nie jest; wierność jakowego zaręczenia tym więcej zdawała się bydy pewniejszą, że przy wydaniu reformacyjnego zapisu byli obecni bracia obżałgo, to jest obżałny Stanisław, tudzież brat drugi rodzony Józef Ziemski Ptu Ihum. Kommis. i Kawaler Czarnowscy, a bardziey gdy sam Stanisław Czarnowski ręką swą własną kreślił reformacyjną dla bratowej wydającą się tranzakcyą; zamiast przyznania reformacyjnego zapisu, po onego już nastaniu, zjawily się w aktach Ziem. Ihum. późniey przyznane przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego dla różnych osób, a w rzędzie ich i dla obżałgo Stanisława Czarnowskiego obligi, za któremi ukazana wielość długu, że przewyższała wartość majątku, jako zaś obżał. oświadczył się upoważnić przyznaniem reformacyjnego dla żony dokumentu, jej przeto stry rodzony i pierwo exekwujący opiekę, jako obecny nastalych przy szlubie tranzaktów i piszący się pieczętarzem do obligu na sumę posagową wymienionemu żalcey zięciowi wydanego, uczynił przed aktami właściwemi Ziem. Ihum. zażalenie przez zapisany manifest, o nieprzyznanie reformacyjnego tranzaktu, wyświecił oraz, że oblig na rubli srebr. 2,800 przez żalca obżałmu wydany zajmuje tylko sumę posagową. Skarga jakowa że była rzetelną, dla tego obżałny w opisanym do opłaty kapitału terminie, nie tylko nie pośmiał pretendować oddania tegoż kapitału, lecz nadto z odzyskanego za rok procentu zapisując na autentycznym pierwo do akt wniesionym obligu w roku 1821 pod czas kontraktów Mińskich kwietacyą, wyznał w oney, że przyymie procent od summy na posag żenie przeznaczoney. Była pewna żalca, że obżałny nie dopełniwszy przyznania

reformacyjnego zapisu, a przezto nie upewniwszy żeninego funduszu, nie zdeterminuje się pretendować wypłaty kapitału, ile że podobny dopominek nie opierałby się, ani na prawie, ani na słuszności, mimo to jednak dane przez obżałowanego Stanisława Czarnowskiego bratu swemu obżałmu Kazimierzowi perswazye, ośmieliły jego ująć się korzystniejszey do odzyskania posagu spekulacyi, powodem czego ukrytym został autentyczny oblig, na którym zapisana kwietacya z oddania procentu świadczyła, że summa obligiem zapewniona oznacza fundusz posagowy żeniny i zarazem znalazło się zapisane o zaginieniu jakby obligu oświadczenie, przy którym, tudzież przy ekstrakcie obligu z akt wyjętym, kiedy napoczętym został przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego w Sądzie Ziemskim Mińskim proces, była w konieczności żalca dla obrony swey własney, tudzież dla ubezpieczenia funduszu córki, powołać do jednoczasowej rozprawy pieczętarzy do obligu piszących się ku stwierdzeniu tej pewności, że na rachunek obligu nie brała pieniędzy, ale wydała ony na upewnienie posagu córki, a gdy Sąd Ziemski Miński dołączył żalobę żalcey i powodem tego naznaczył dylacyą, obżałny w powtórnym terminie niespodziewając się w rzeczy niesłuszney pod nieinteressowaną rozważą dogodney następności, zastanowił proces na ugodzie, w jakowej że nie przewidywał awantazu, bo żalca znaczną część kapitału córce swey W. Czarnowskiej, jako przez męża opuszczoney, opłaciwszy i restancyą teyże córce oddać oświadczyła się; dla tego więc obżałny zostawił prowadzenie processu doświadczeńszey obżałgo Stanisława Czarnowskiego determinacyi, a to przez uczyniony jemu obligu i processu napoczętego przelew. Wlewkonabywca przed ominioną trzykrólską kadencyą wyniosł był po żalca pozew, a gdy i ona stosownie do nastalego wyroku powołała go swoją przed tenże Sąd żalobą, to ujęło ochoty wlewko biercy kontytuować proces, bo nawet nie przystąpił do rozprawy przy aktoracie, skutkiem dekretu ogodliwego zapisanym, ani przy aktoracie żalcey, owszem nawet na terażniejszą kadencyą nie dał pozwow, w przewłóce jakowej że jeszcze mogą formować obżałni nowe do dalszego prześladowania żalcey projekta, aby więc nikt od obżałnych Czarnowskich wymienionego żalcey obligu nienabywał, postanowiła ona wykazać nastanie tegoż obligu i ninieysze oświadczenie przez Gazetę Kuryera Litew. do publiczney podać wiadomości ostrzegając, że jak sama jedna żalcey córka jest właścicielką posagowej summy, obligiem obżałowanemu Kazimierzowi Czarnowskiemu wydanym, a przez obżałgo Kazimierza Czarnowskiego w sposobie przelewu bratu odstąpionym, tak jej żalca znaczną część opłaciwszy i z wypłaty mając wydaną prawną kwitacyą, i restancyą teyże córce wypłacić będzie obowiązana. Utego oświadczenia podpis następny. Takowe oświadczenie jako plenipotent podpisuję Andrzej Hłasko.

O zgodności z potocznym protokołem poświadczam. Leonard Bartoszewicz Z. P. Miń. Regent.

Wolno w Gazetach umieścić Pisarz Ziem. Ptu Miń. Tomasz Zoładz.